

Österåkers kommun
Utbildningsförvaltningen

Datum: 2019-03-15
Ärende/nr: FGN 2019/0084

Riktlinjer för öppen fritidsverksamhet i Österåkers kommun

1. Inledning

Öppen fritidsverksamhet får enligt 14 kap. 7 § skollagen erbjudas i stället för fritidshem från och med höstterminen det år eleven fyller 10 år till och med vårterminen det år eleven fyller 13 år. Öppen fritidsverksamhet styrs av bestämmelserna i 25 kap. 4, 6-9 §§ skollagen samt Allmänna råd för öppen fritidsverksamhet, (2000:2 Skolverket).

En huvudman som har beviljats bidrag för öppen fritidsverksamhet i Österåkers kommun ansvarar för att skollagen och övriga för verksamheten tillämpliga lagar och författningar, inklusive dessa riktlinjer, följs.

2. Öppen fritidsverksamhet - syfte och kvalitetskrav

Den öppna fritidsverksamheten ska enligt 25 kap. 4,7 §§ skollagen genom pedagogisk verksamhet komplettera utbildningen i grundskolan och grundsärskolan. Verksamheten ska erbjuda barnen möjlighet till utveckling och lärande samt en meningsfull fritid och rekreation. Öppen fritidsverksamhet ska bedrivas i ändamålsenliga lokaler i grupper med en lämplig sammansättning och storlek. För bedrivande av verksamhet ska det finnas personal med sådan utbildning eller erfarenhet att barnets behov av omsorg och en god pedagogisk verksamhet kan tillgodose. Utföraren ska systematiskt följa upp och utvärdera verksamheten. Skriftliga rutiner ska finnas att ta emot och utreda klagomål. Om det vid uppföljning, genom klagomål eller på annat sätt, kommer fram att det finns brister ska nödvändiga åtgärder vidtas.

3. Förbud mot kränkande behandling och diskriminering

Enligt 6 kap. skollagen och diskrimineringslagen ska utförare och personal metodiskt arbeta för att förebygga och åtgärda trakasserier, kränkande behandling och diskriminering. Utföraren ska upprätta en plan för att motverka kränkande behandling och diskriminering samt årligen följa upp och revidera planen.

4. Pedagogisk verksamhet

Verksamheten ska utformas tillsammans med barnen och deras intressen och initiativ ska ges stort utrymme. Verksamheten ska sörja för barnens allmänna välbefinnande genom att ge utrymme för såväl fysiska aktiviteter som vila och rekreation.

Samverkan ska ske med föräldrar. För att komplettera barnets utbildning ska den öppna fritidsverksamheten samverka med barnets skola.

Barnen ska erbjudas näringsrika och varierade mellanmål tider. Under lov ska barnen erbjudas måltider under vistelsetiden. Vid bedömning av vad som är näringsriktiga måltider ska de svenska näringsrekommendationerna (Livsmedelsverket) vara en utgångspunkt.

5. Barn i behov av särskilt stöd

Den öppna fritidsverksamheten ska ha en strategi för hur personalen ska agera om de observerar att ett barn har behov av särskilt stöd. Fritidshem (inskriven verksamhet) ska erbjudas elever som på grund av fysiska, psykiska eller andra skäl är i behov av särskilt stöd i form av fritidshem.

6. Lokaler

Lokalerna ska vara trygga, säkra och hälsosamma för barn att vistas i, samt utformade och utrustade så att de möjliggör en varierad verksamhet som stimulerar barns lärande såväl enskilt som i grupp. Lokalerna ska erbjuda tillräckliga utrymmen för barnens aktiviteter, vila och avkoppling med hänsyn till barngruppernas storlek.

Den som söker bidrag för öppen fritidsverksamhet ska kontrollera med ansvarig instans huruvida verksamhetens omfattning är av sådan art att bestämmelser för bygglov, miljö och livsmedelshantering behöver vara uppfyllda.

Huvudmannen är ansvarig för barnens säkerhet under den tid de vistas i verksamheten. Ur säkerhetssynpunkt ska det vara möjligt för personalen att ha en överblick över barnen. Fritidsverksamheten ska komma överens med vårdnadshavare om barnets närvarotider och upparbeta rutiner för dialog med vårdnadshavarna. Barnen omfattas av kommunens olycksfallsförsäkring under vistelsetiden.

7. Barngruppens sammansättning och storlek

Öppen fritidsverksamhet ska bedrivas i grupper med en lämplig sammansättning och storlek. Barngruppen bör inte vara större än att personalen kan ta hänsyn till såväl det enskilda barnets som gruppens behov. Personaltäthet och barngruppens sammansättning och storlek ska vara en del i det systematiska kvalitetsarbetet.

8. Personal

För bedrivande av öppen fritidsverksamhet ska det finnas personal med sådan utbildning eller erfarenhet att barnets behov av omsorg och god pedagogisk verksamhet kan tillgodoses. Personalen ska vara insatt de bestämmelser som gäller för verksamheten och i Förskole- och grundskolenämndens riktlinjer. Personalen ska vara anställd i det företag som innehar rätt till bidrag för verksamheten.

Registerkontroll

Huvudmannen ska ha rutiner som säkerställer att alla som erbjuds anställning eller andra grupper som erbjuds eller kommer att tilldelas arbete under omständigheter

som liknar anställningsförhållande, visar ett giltigt utdrag ur belastningsregistret innan anställningen undertecknas. Registerutdraget får inte vara längre än ett år vid anställningstillfället och en kopia ska sparas. 2 kap 31-32 §§ skollagen.

Tystnadsplikt

Den som är eller har varit verksam inom öppen fritidsverksamhet får inte obehörigen röja vad han eller hon i det sammanhanget har fått veta om enskildas personliga förhållanden.

Orosanmälan

All personal ska känna till anmälningsplikten enligt socialtjänstlagen och hur de ska agera vid oro för ett barn.

9. Uppföljning och utvärdering

Huvudmannen ska genom det systematiska kvalitetsarbetet årligen följa upp, utvärdera och föreslå åtgärder för att säkerställa kvalitetsutvecklingen i den öppna fritidsverksamheten. I utvärderingen ska framgå verksamhetens utvecklingsområden för nästkommande år.

10. Öppettider

Öppen fritidsverksamhet ska erbjudas under den del av dagen då barnet inte går i skolan samt under lov och studiedagar. Ej julafton, nyårsafton och midsommarafton. Ramtiden för öppen fritidsverksamhet är efter skolans slut och fram till klockan 18.30.

11. Avgifter

Avgifter som utföraren tar in för en plats i öppen fritidsverksamhet får inte vara oskäligt höga.

12. Bidrag från hemkommunen

För att en utförare ska ha rätt till bidrag för öppen fritidsverksamhet krävs att verksamheten är godkänd för att bedriva fritidshem genom skolinspektionen eller att huvudmannen har medgivits rätt till bidrag av kommunen.

Bidrag från kommunen utgår för barn som enligt skollagen är berättigade till fritidshem och som i enlighet med dessa riktlinjer är registrerade i den öppna fritidsverksamheten. Huvudmannen ska följa kommunens rutiner för utbetalning av bidrag.

Ersättning lämnas endast för de barn som ingår i verksamheten. Huvudmannen ska se till att system finns för daglig registrering av barnens närvaro. Närvarolistor för de senaste 12 månaderna ska finnas tillgängliga för granskning.

Utbildningsförvaltningen vidtar åtgärder mot en huvudman som inte redovisar korrekta underlag för utbetalning av ersättning.

Anmälan/ansökan om bidrag

En huvudman som har ett godkännande att bedriva fritidshem genom skolinspektionen och avser att även erbjuda öppen fritidsverksamhet ska anmäla detta till utbildningsförvaltningen. Anmälan ska vara formulerad så att den visar sökandens insikt i vad som gäller för verksamheten och hur sökanden avser att uppfylla skollagens krav och kommunens riktlinjer.

Huvudman som inte samtidigt har tillstånd att bedriva fritidshem ska inkomma med ansökan om rätt till bidrag för öppen fritidsverksamhet till utbildningsförvaltningen. I ansökan ska framgå att sökanden har insikt om vad som gäller för verksamheten och hur sökanden avser att uppfylla skollagens krav och kommunens riktlinjer.

Förändringar i pågående verksamhet som ska anmälas

Ändringar av betydelse ska omgående och skriftligen anmälas till utbildningsförvaltningen. Detta gäller tex vid ägarbyte, förändringar av företagsstyrelse, ändring av verksamhetens lokalyta, flytt av verksamheten mm.

Rutiner för avveckling

En huvudman ska skriftligen och i god tid informera utbildningsförvaltningen samt vårdnadshavare med barn inskrivna i verksamheten att verksamheten kommer att avvecklas.

13. Nämndens granskning av verksamheten

Huvudmannen ansvarar för att verksamheten bedrivs i enlighet med gällande författningar och kommunens riktlinjer. Huvudmannen ansvarar för att nämnden får en sådan insyn i verksamheten att nämnden självständigt kan avgöra om verksamheten uppfyller skollagens krav. Insynsrätten innebär att nämnden har rätt att på plats granska verksamheten och få tillträde till de lokaler som används för verksamheten.

Uppmärksammas mindre allvarliga brister ger nämnden huvudmannen ett uppdrag att avhjälpa dessa. Har huvudmannen inte avhjälpt bristerna inom den tid nämnden angivit kommer nämnden att avsluta huvudmannens rätt till bidrag för verksamheten. Ett bidrag, som vid ett sådant tillfälle inte utbetalas, kan inte utbetalas retroaktivt.